

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: Pastorační práce v rámci pedagogiky volného času

Autor práce: Jana Bártlová

Obor studia: Navazující pedagogika volného času

Posudek vypracoval: Alois Kříšťan

Datum: červen 2020

Autorka se ve své práci věnuje tématu Pastorační práce v rámci pedagogiky volného času, které zapadá jak do profilu studovaného oboru, tak do specifík Teologické fakulty.

Jak sděluje v úvodu, tematicky jí zajímá spojení pedagogiky volného času a pastorační práce; proto si za cíl zvládnutelný v jejich sociálních možnostech a možnostech formátu diplomové práce zformulovala “zjistit, zda existují na území města Plzně pastorační aktivity, které se odehrávají ve volném čase”, dále poznat a aspoň částečně popsat metody, přístupy či činnosti, kterými disponuje PVC a které by mohly být přínosem pro pastorační práci. Cíl je zformulován jasně, přiměřeně kvalifikační práci, svým způsobem odvážně - vzhledem k obecné nejednoznačnosti obsahu pojmů pastorační práce a volný čas.

V úvodu dále uvádí strukturu - pojednat oba “choulostivé” pojmy, provést šetření ve zvolené oblasti, v poslední kapitole se dopracovat k tématu cíle. Struktura je tedy srozumitelná a logická, uvedené zdroje relevantní.

V první podkapitole se autorka zdárně vyrovnává s nesnadným úkolem charakterizovat pojem praktické a pastorální teologie, úkol nesnadný proto, že pokud nechceme prvoplánově přijmout jedno pojetí (i to by bylo legitimní, pokud by jako takové bylo označeno) tak se setkáme s různými formulacemi, které ovšem patří do různých kontextů - a je dosti obtížné v rámci podkapitoly všechny uchopit. Autorka se nicméně snažila přinést různé formulace, nějak jim rozumí a na závěr uvádí své mínění, i vztah uvedeného k cíli práce, což cením. Dále uvádí metody pastorální teologie, které našla v literatuře a vyrovnává se s pojmem “pastorační práce”. Po uvedení a interpretaci několika formulací pastorační práce dospívá k vlastnímu vymezení zkoumaného pojmu, celý proces opět cením, při vědomí toho, že autorka není teoložka a že tedy ne všechny kontexty, ke kterým se studiem dostává, jsou jí vlastní. V kapitole “pastorační práce” např. uvádí, že se na Boha křesťané obrazejí především, když je něco tíží (s.23), je pro mě otázkou, zda tomu tak je. V kapitole metody a prostředky pastorační práce jsou dle mého soudu smíšeny metody, za kterými stojí nějaká teorie (Zulehnerův trojkrok), a něco co bych nazval spíše technikami (pastorační rozhovor, ten může být třeba nástrojem uskutečnění praxeologie; podobně pouť atd.). Dále uvedené vybrané typy institucí chápu pouze ilustrativně, jako instituce patřící mezi takové, kde se pastorační činnost očekává. Pokud autorka zmiňuje jako instituce školy (i VŠ), pak je pravdou, že církev může zřídit VŠ, ta má však dle zákona charakter školy soukromé, zatímco ostatní uvedené školy mají ze zákona charakter církevní školy; to by bylo dobré vzhledem k nadpisu podkapitoly rozlišit. Pokud pak autorka mezi církevními školami uvádí pouze Jabok a Svatojánskou kolej, domnívám se, že jde o dvě církevní VOŠky, kde se vzdělávají pedagogické profese, to by bylo dobré explicitně vyjádřit.

Druhá kapitola pojednává obor pedagogiky volného času (není můj obor, hodnotím metodiku strukturu), vychází z literatury a snaží zpracovat různá pojetí vždy s příslušným kontextem a argumentací. Celkově autorka prokazuje přehled v projednávané tematice i schopnost argumentace. Nejsem si zcela jist, zda je užitečné na stejnou úroveň řadit témata “participace, animace, streetwork”, nicméně když zastřešující název zní “přístupy, metody, zásady a způsoby” pak je to udržitelné. Rovněž členění podkapitoly 2.5. (Čtyři základní činnosti člověka) navozuje očekávání, že budou pojednány v podbodech stejné úrovně, přičemž jedna činnost má svůj podbod, další dvě jsou sdruženy v jeden podbod a poslední má samostatnou podkapitulu; chápu, že autorka činnosti strukturuje vzhledem k významu pro jí pojednávané téma. Výčet institucí na s. 56 je ne zcela přesný, v jednom bodě uvádí salesiány, v jiném bodě NZDM - přičemž NZDM jsou někdy zřizována salesiány apod.

Třetí kapitola je věnována výzkumnému šetření, to je poctivě popsáno, nicméně na s. 61 autorka uvádí, že výsledky budou srovnány s počátečními hypotézami, těch se však (k její cti) v textu nedopouští. Pokud autorka ve své úvaze považuje nedělní katolické bohoslužby za volnočasovou aktivitu, nejsem si úvahou zcela jist, neb pro katolíky je to povinnost kodifikována velmi silně Katechismem katolické církve. Pokud se týká dotazníku pro šetření, ten uvažuje s pojmem “volnočasové pastorační aktivity” a počítá s tím, že jej respondenti chápou stejně - a pravděpodobně stejně jako autorka, nejsem si tím zcela jist; je možné, že by rozdíl v chápání pojmu mohl zkreslit výsledky. Šetření je dle mého soudu provedeno poctivě, interpretace dat je logická, srozumitelná a formuluje to co bylo zkoumáno (ne vždy tomu tak bývá).

Čtvrtá kapitola uzavírá celý text, když formuluje možnosti použití prvků PVC v pastoračních aktivitách. V pojetí vnímání věci vychází z prvních dvou kapitol a ilustruje je praktickými příklady z výzkumu v kapitole třetí. Práce tak tvoří celek, kde předchozí tři kapitoly poskytují materiál pro vytvoření kapitoly závěrečné.

Práce čtivá, někde by bylo dobré zvážit stylistiku (užívání ukazovacích zájmen), v práci se vyskytuje jen zanedbatelný počet překlepů. K práci mám dále několik formálních připomínek: pokud cituje příslušné kapitoly z publikace Michaela Martinka, správně by asi mělo být Martinek Michael a kol., neb kniha má více editorů; pozn. 83 název by měl být kurzivou stejně tak v seznamu literatury; první dva uvedené internetové zdroje jsou vlastně třetí a čtvrtou kapitolou publikace Aleše Opatrného, která je celá dostupná v elektronické podobě, tak by to mělo být i v odkazech - nejen název kapitoly (s akontextuálně uvedeným číslem) ale autor a název celé publikace; Zulehner by měl být řazen pod svým příjmením a nikoliv pod Paul, podobně Stefanie Klein, Zerkfass - i když chápu, že zde nejde o citace ale o údaje o osobách, nicméně řazení dle křestního jména či titulu je zvláštní; když se rozepisuje anglický název YMCA pak kvůli jednotě by měl být i YWCA.

Celkově považuji práci za zdařilou, autorka prokázala schopnosti systematického pojednání vymezeného tématu, což je smyslem magisterské práce, dospěla ke konkrétní formulaci vzájemné použitelnosti dvou oborů.

Práci rozhodně doporučuji k obhajobě, navrhuji hodnotit známkou velmi dobře, v případě přesvědčivé obhajoby ohledně orientace v obou oborech výborně.

Alois Křišťan